

Factsheet o Nezavisnom mehanizmu nadzora (NMN)
pripremljen za tematsku sjednicu NFP-ova Vijeća Europe o NMP-ovima (30/01/2026)

ŠTO JE	ČIME SE BAVI
Nacionalni, nepristrani, nezavisni i stručni mehanizam koji prati postupanje policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova (MUP) u području nadzora granice, neregularnih migracija i međunarodne zaštite.	Sastavlja dokaznu osnovu putem nasumičnih i nenajavljenih provjera na licu mjesta, pregleda dokumentacije i podataka te intervjua; izdaje preporuke radi jačanja zaštitnih mjera i poštovanja temeljnih prava.

1) Hrvatski NMN kao praktičan model

- Operativan od početka lipnja 2021., uz konsolidaciju operativnog postupanja i metodologije u 2025.
- Vođen od strane organizacija civilnog društva i neovisan o MUP-u u pogledu stručnjaka, misija, nalaza i preporuka.
- Redovita, u pravilu nenajavljena prisutnost na terenu (zelena granica, granični prijelazi, policijske postaje, prihvatni objekti, zračne i morske luke).
- Ugrađen višeslojni sustav kvalitete i odgovornosti: promatrači NMN-a, provjera činjenica kroz Ured NMN-a, stručno koordinacijsko tijelo NMN-a, vanjski Savjetodavni odbor, razmjena s MUP-om i [javna izvješća](#).

2) Pravna osnova i mandat ([objavljeno](#))

- Uspostavljen putem sporazuma o suradnji sklopljenih na temelju članka 5. stavka 7. Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine 83/13, 27/16, 114/22, 151/22).
- Mandat: nadzirati postupanje policijskih službenika MUP-a, s naglaskom na načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, zabranu kolektivnog protjerivanja te zabranu mučenja/zlostavljanja.
- Nije pritužbeno tijelo niti tijelo unutarnje kontrole, ali NMN prijavljuje nepravilnosti radi pokretanja istraga; ima nadzornu ulogu i izdaje preporuke utemeljene na dokazima, uz postojeća nacionalna pritužbena tijela.

3) Struktura koja podupire neovisnost; neformalna razmjena iskustava

- Koordinacijski odbor (stručnjaci predstavnici 5 organizacija civilnog društva + 1 akademski stručnjak) upravlja NMN-om i djeluje autonomno u odnosu na MUP (osobito u pogledu misija, nalaza i preporuka).
- Tim promatrača: po 2 stručnjaka iz svake sudjelujuće OCD; promatrači imaju „istražnu inicijativu” te izrađuju promatračka izvješća neovisno o Koordinacijskom odboru.
- Savjetodavni odbor pruža stručne smjernice (npr. Frontex FRO), uz neformalnu razmjenu iskustava sa stručnim tijelima (npr. CPT i Grčko nacionalno povjerenstvo za ljudska prava).

4) Kako funkcionira promatranje (metode i rezultati)

- Izravni nadzor (in vivo): nasumične i nenajavljene (a kada je potrebno i najavljene) provjere na licu mjesta, inspekcije objekata/prostora te izravna opservacija (tzv. shadowing) postupanja policijskih službenika.
- Neizravni nadzor: pregled spisa, analiza podataka iz informacijskog sustava MUP-a, pregled materijala Ravnateljstva policije o navodnim nezakonitostima, obavijesti putem e-sandučića/kontakt obrasca.
- Intervjui: s migrantima/tražiteljima međunarodne zaštite; od 2025. provode se sustavno, uz informirani pristanak i primjenu načela „do-no-harm”.
- Izvještavanje: nalazi i preporuke objavljuju se u izvješćima; od 2025. preporuke se također komuniciraju MUP-u nakon svake promatračke misije.

5) Konsolidacija metodologije i financiranja odražava se u kretanju opsega promatračkih aktivnosti tijekom vremena

Promatračke aktivnosti u brojkama; jedinica brojanja: promatranja → dani misije/operacije

Razdoblje	Misije/Dani	Operacije	Promjenjive jedinice brojanja (konsolidirano 2025. godine)
06/2021–12/2021	8	—	8 promatranja (6 nenajavljenih)
01/2022–06/2022	12	—	12 promatranja
06/2023–12/2023	8	—	53 promatranja (43 nenajavljena); 20 lokacija
01/2025-06/2025	25	100	74 lokacije (uklj. 21 obilazak zelene granice); 26 intervju s migrantima
2025 ukupno	47	201	149 lokacija (uklj. 48 obilazak zelene granice); 52 intervju s migrantima

Financiranje & učinak: Zahvaljujući stabilnosti i povećanju financiranja NMN-a u 2025., promatračke operacije znatno su intenzivirane – povećanje od 150% u prvoj polovici 2025. u usporedbi s prethodnim razdobljima (06/2021–12/2024), uz uvažavanje različitog trajanja razdoblja operativnog djelovanja NMN-a. Povećanje u 2025. pokazuje kako smisleno, pouzdano financiranje u kombinaciji s odgovarajućom administrativnom/logističkom podrškom i predanim vodstvom, omogućuje održive rezultate i tjednu prisutnost promatrača NMN-a (u prosjeku).

6) Ključne naučene lekcije / poruke za države koje uspostavljaju NMP-ove

- Pravodobno osigurajte smisleno, pouzdano financiranje – uz profesionalnu administrativnu i logističku podršku – kako bi promatrači mogli održavati čestu, nenajavljenу prisutnost na terenu.
- Osmislite višeslojnu strukturu s mehanizmima kontrole kvalitete (npr. neovisna koordinacija, stručni timovi promatrača, vanjski savjetodavni sloj, transparentnost) te učinkovite kanale prema nacionalnim tijelima za prijavljivanje nepravilnosti.
- Planirajte održivost (kadrovski kontinuitet, ciklusi osposobljavanja, operativno planiranje).
- Ulažite u metodologiju: strukturirano uzorkovanje, dosljedna dokumentacija i analitički okviri koji omogućuju praćenje trendova i izradu vjerodostojnih preporuka utemeljenih na dokazima.
- Intervjue tretirajte kao ključnu metodu (uz informirani pristanak i poštivanje načela „do-no-harm”): nadopunjuju dokumentaciju i promatranje uvidom u proživljena iskustva i operativne stvarnosti.
- Osigurajte trenutačnu/pravodobnu komunikaciju preporuka na terenu/licu mjesta, nakon svake misije kao i na godišnjoj razini, s ciljem održavanja kontinuiranog dijaloga i stručne razmjene.

- Osigurajte praktičnu obuku za promatrače koja usklađuje zaštitu ljudskih prava sa stvarnim policijskim taktikama i operativnim modus operandi – kako bi promatrači znali što/gdje potražiti, a preporuke bile provedive.
- Mjere osiguranja u području zaštite podataka te postupanje s ograničenim/povjerljivim informacijama i njihovo dijeljenje (sigurnosne provjere) mogu stvarati napetosti u odnosu na prijavljivanje nepravilnosti i provođenje istraga.

Javni izvori & kontakti

Web stranica: www.nmn.hr (Hrvatski / Engleski)

Ured NMN-a: nmn@nmn.hr

Koordinacijski odbor NMN-a: koordinacija@nmn.hr

Voditeljica NMN-a: anna.kalac@nmn.hr